
DICHTERBIJ

Pijn

Paul Hemels

Wanneer de bel rinkelt, doet hij nietsvermoedend open, zonder zich te realiseren dat het reeds diep in de nacht is. Plotseling staat een man in de kleine hal, en de voordeur valt met een bons dicht. Daarna gaat alles heel snel. Twee mensen op zes vierkante meter. Een woordenwisseling. Duwen en trekken. Schreeuwen en slaan. Pijn. De afstand tussen de sociaal psychiatrisch verpleegkundige en de man bedraagt slechts enkele centimeters. In een walm van zweetgeur en alcohollicht wordt luid onderhandeld, en tenslotte laat de bezoeker zich verleiden om per taxi te vertrekken. De politiefunctionaris heeft begrip voor de situatie. Geduldig legt de agent uit dat hij op dit moment niets kan doen. Maar door de toezegging dat ze “de man wel kennen en in de gaten zullen houden” wordt de angst enigszins gereduceerd. Gedurende de nachten daarna, als de horecagelegenheden sluiten, wordt nog een paar keer aangebeld. Maar nu wordt de deur niét meer geopend, en het ongemak blijft beperkt tot geluidsoverlast voor de burens. Na enkele dagen wordt de man ingesloten wegens verstoring van de openbare orde. Langzaam keert de rust in de straat weer terug en een week later lijkt het alsof er nooit iets gebeurd is. Een incident. Of niet soms?

Ze kenden elkaar een half jaar. De behandeling verliep moeizaam, wat inherent was aan de diagnose. Antisociale persoonlijkheidsstoornis, alcohol- en drugsmisbruik, overlast voor de omgeving, geen duidelijke hulpvraag

en een dubieuze motivatie. Na multidisciplinair overleg wordt de behandelrelatie uiteindelijk beëindigd.

“Je kunt je natuurlijk afvragen waarom hij naar je toekomt”, merkt een collega op.

“Ben je niet te ver gegaan in het contact?”, vult een ander aan, ik bedoel... bewaak jij je grenzen wel goed?”

“Ja, sorry dat ik het zeg hoor, maar wat doé jij eigenlijk met dit type mensen? Vorig jaar had je ook al mot met een cliënt!”

“Hoe wist ie trouwens waar je woonde?”

De sociaal psychiatrisch verpleegkundige – inmiddels getransformeerd van slachtoffer tot dader – oppert het idee om de familie van de cliënt te benaderen teneinde op deze wijze de situatie te beïnvloeden. Het mobiliseren van het sociale netwerk blijkt immers wel vaker een succesvolle interventie.

Vervolgens wordt er gediscussieerd over beroepsgeheim, privacyschending, ethische bezwaren en mogelijke juridische consequenties.

Steeds meer gaat de behandelbespreking lijken op een surrealistische cultfilm. Zo'n film, waarbij je na afloop enigszins gedesoriënteerd de bioscoop verlaat en bedenkt: “Wat heb ik nu gezien?” En, nóg belangrijker: “Wat was eigenlijk de boodschap?”

Dagelijks melden zich cliënten aan bij wie ingrijpende gebeurtenissen leiden tot blijvende beschadigingen. Symposia en congressen over angststoornissen worden druk bezocht. Het boek ‘Trauma en herstel’ van Judith Lewis Herman is

een bestseller en wordt voortdurend uitgeleend door onze vakbibliotheken. We weten steeds meer, en kunnen dat zelfs verwoorden: herbelevingen, flashbacks, angstdromen, fysische reacties, dissociatieve momenten. Acuu, chronisch, of met verlaat begin.

Type één of type twee. Coming out en debriefing. Het uitspreken van vier letters is reeds voldoende: PTSD. Eén afkorting, en we begrijpen elkaar. Of niet soms?

Straatzorgwerker

Marlieke de Jonge

Je hebt me niet
In de steek gelaten
Al heb ik er
Duizend keer om gevraagd.

Ik heb je toch
In de kou laten staan
Afspraak gemaakt,
Niet op komen dagen.

Hulp geweigerd,
Onverschillig gedaan,
Zelfmoor gepleegd
-althans op het randje

Huis verwaarloosd
En jij mag me redden
-waarop ik de
volgende crisis plan

Je hebt me niet
In de steek gelaten
En ik begrijp
Van geen kanten waarom

Je hebt niet eens
In mijn smoezen geloofd,
Mijn flitsende
Motivatie-verhalen

Zoals ik er
Honderd vertellen kan
Als bijdrage
Aan het gezondheidsspel.

“Zeg maar gewoon
wat je nodig hebt”.
En volgens mij
Is dat best wel gestoord

Je hebt me niet
In de steek gelaten
En denk maar niet
Dat je dankbaarheid scoort

Of dat ik me
Nu braaf ga gedragen:
Ik ben je werk,
Dus je zorg en je plicht

Als je me dumpt
Bewijs ik je onmacht
Heb ik gelijk
Voor de zoveelste keer

Mijn zekerheid
Van niks te verliezen
Maar verdomd
Waarom doe je dat niet?

Je hebt me niet
In de steek gelaten
Zou ik dan toch
Geen wegwerpmens zijn?